

Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad

Training programme attendance report under project

Project title: Sustainable Rural Development through Beekeeping

Title of the training: Awareness of beekeeping activity

Place- Gokulwade Tq. Gangapur

Date- 09/09/2016

Sr.	Name of trainee	Age	Mobile	Signature
1	नितीन नरसिंग जाखल	23	9823493218	
2	करण नेमियंक जाखल	18	8275568055	
3	मंदिप आजबसिंग जाखल	24	8411842301	
4	दिनेश महासिंग राजपूत	22	7724883570	
5	भाभेश अंजलिभैरा राजपूत	19	8407969259	
6	आजबसिंग भावासिंग जाखल	52	7798722778	A.B. Jakhale
7	सुनील रायसिंग जाखल	38	9545378207	S. Sunil
8	बुधासिंग रायसिंग कपाळे	42	9146497999	Budhasingh
9	केदारसिंग (लाला) मुंडई	62	9767643523	Kedar
10	पुपराज आमसिंग मुंडई	14	8411842801	Pupraj
11	बाबासाहेब शिंदेराव मुंडई	66	9730684855	B.S. Shinde
12	राजू शिवसिंग जाखल	35	9545481315	Raju
13	अजबसिंग भावासिंग जाखल	55	7798722778	A.B. Jakhale
14	स्वरूपचंद मुंडई	65	901278524	S.R. Chand
15	रायसिंग बुळान	64	9673759594	R.S. Bulane
16	शेखर वरुण	41	9421431094	Shekhar
17	मनाज शिंदेराव (मन्जीराव)	30	973505078	Manaj
18	बुधासिंग रायसिंग कपाळे	38	8698220420	Budhasingh
19				
20				

Signature of Project Assistant

Signature of PI
Dr. Waykar B.B.
Principal Investigator
DBT, Major Project
Dr. B.A. Marathwada
University, Aurangabad-431004

Role of Honey Bee in Crop Pollination

Role of Honey Bee in Crop Pollination

Crop	Percentage of Yield
Apple	95%
Orange	90%
Pear	85%
Guava	80%
Jackfruit	75%
Watermelon	70%
Cantaloupe	65%
Strawberry	60%
Blueberry	55%
Raspberries	50%
Blackberries	45%
Cherries	40%
Plums	35%
Apricots	30%
Peaches	25%
Almonds	20%
Walnuts	15%
Pistachios	10%
Coconuts	5%
Other	5%

BEE PRODUCTS; BOON FOR HUMAN HEALTH AND WELFARE

BEE PRODUCTS; BOON FOR HUMAN HEALTH AND WELFARE

Bee products are natural gifts from bees that have been used for centuries for their medicinal and health benefits. These products include honey, beeswax, propolis, and royal jelly. They are rich in vitamins, minerals, and antioxidants, making them valuable for promoting overall health and well-being.

Honey: A natural sweetener with antibacterial and anti-inflammatory properties. It is used to treat wounds, soothe sore throats, and improve digestion.

Beeswax: A natural emollient that helps to moisturize and protect the skin. It is used in cosmetics and ointments to treat dry skin, eczema, and psoriasis.

Propolis: A resinous substance that bees use to seal their hives. It has strong antibacterial and antiviral properties, making it useful for treating infections and boosting the immune system.

Royal Jelly: A nutrient-rich substance that is fed to the queen bee. It is known for its ability to improve energy, enhance cognitive function, and support the immune system.

BEE PRODUCTS BY SPECIES

BEE PRODUCTS BY SPECIES

There are many different species of bees, each producing unique products. Some of the most common species and their products are:

- Apis mellifera (Western Honey Bee):** Produces honey, beeswax, and propolis.
- Bombus terrestris (Common Bumblebee):** Produces honey and beeswax.
- Apis cerana (Asian Honey Bee):** Produces honey and beeswax.
- Apis dorsata (Rock Honey Bee):** Produces honey and beeswax.
- Apis florea (Dwarf Honey Bee):** Produces honey and beeswax.

दिव्य मराठी विशेष

13/12/16

गोकुळवाडीत डॉ. वायकरांचे प्रात्यक्षिक, शेतीसाठी जोडव्यवसाय असल्याचे मत; शेकडो शेतकऱ्यांनी घेतला प्रशिक्षणाचा लाभ

शेतकऱ्यांनी जाणून घेतले मधुमक्षिका पालनाचे महत्त्व

विशेष प्रतिनिधी | औरंगाबाद

अडचणीत सापडलेल्या शेती व्यवसायावर मधुमक्षिकापालन हा उत्तम पर्याय ठरू शकतो. मधमाशा शेतकऱ्यांच्या मित्र आहेत. त्या शेतातील उत्पादन वाढवण्यास उपयोगी ठरतात. तर ४०० हून अधिक रोगांवर उपचारासाठी मधमाशांचे विष कामी येते. मधमाशांच्या रूपाने घरात लक्ष्मीची पाऊले वळू शकतात, अशी माहिती मधुमक्षिका तज्ज्ञ डॉ.बी.बी. वायकर यांनी शेतकऱ्यांना दिली.

डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठाच्या प्राणिशास्त्र विभागातील प्रा.बी.बी. वायकर गेल्या २० वर्षांपासून मधमाशांवर संशोधन करत आहेत.

यांतूनच त्यांनी बी व्हेनेम टेक्नॉलाजी विकसित केली आहे. ते शेतकऱ्यांना मधुमक्षिकापालनाचे महत्त्व विशद करतात. मात्र, शेतकरी मधमाशा चावण्याची भीती व्यक्त करतात. ही भीती घालवण्यासाठीच डॉ. वायकर शेतकऱ्यांच्या कार्यशाळा घेऊन प्रात्यक्षिकांद्वारे मधमाशांचे महत्त्व सांगतात. त्यांच्या संशोधनावबत "दिव्य मराठी"ने १८ मे रोजी वृत्त प्रकाशित केले होते. यात मधुमक्षिकापालन आणि बीव्हेनेम उपचार पद्धतीची माहिती देण्यात आली होती. त्यानंतर अनेक शेतकऱ्यांनी डॉ. वायकर यांनी मधुमक्षिकापालनाचे प्रात्यक्षिक दाखवावे यासाठी आग्रह धरला होता. त्यानुसार वायकर यांनी दौलताबाद टी-पॉइंटजवळ असणाऱ्या गोकुळवाडी

या आजारावर होतो लाभ

मधमाशांच्या दंशामुळे मेंदू विकार, मज्जासंस्थेचे विकार, पॅरालिसिस, आमवात, गुडघेदुखी, मानदुखी, डोकेंदुखी, मणक्याचे गॅप, कंबरदुखी, रक्तव्याहिऱ्यातील गॅप, रक्तदाब, दमा, मेंदूचे विकार, किडनीचे विकार, कर्करोग आदी ४०० प्रकारचे रोग बरे होतात. पंजाब, उत्तर प्रदेश आणि झारखंड जगळता अन्यत्र हा व्यवसाय कोणी करत नाही. मात्र,

गावात शेतकऱ्यांसाठी एक कार्यशाळा घेत मधुमक्षिकापालनाची प्रात्यक्षिके सादर केली. डॉ. वायकर म्हणाले, पूर्वी मधुमक्षिकापालन हे फक्त मधासाठी केले जात होते. परंतु

शेतकऱ्यांनी यात लक्ष दिले तर त्यांना मोठा फायदा होऊ शकतो. २० पेट्या किंवा मक्षिकांच्या कॉलनीतून १ ग्रॅम विष (व्हेनेम) निघते. याची बाजारात ८ ते १० हजार रुपये किंमत आहे. अधिक शुद्ध आणि चांगल्या प्रतीचे विष काढल्यास त्याचे १८ हजार रुपयांपर्यंत पैसे मिळतात. पूर्वी विष काढल्यावर मधुमक्षिका मरायची. आता बी व्हेनेम कलेक्टरमुळे त्या जिवंत राहतात.

गेल्या १० वर्षांत उच्च प्रतीच्या अन्नधान्याच्या उत्पादनासाठी मधमाशांचा वापर होतोय. मधमाशा परागीभवन करण्यात महत्त्वाची भूमिका बजावते.

मधमाशा एक मिनिटात २० ते २५ फुलांवर बसून त्यातील मध जमा करते. तासाभरात १२०० ते १५०० फुलांवर, रोपट्यावर ती बसते. यामुळे परागीभवनाची प्रक्रिया अत्यंत झपाट्याने होते. नैसर्गिक हायब्रिडायझेशनच्या प्रक्रियेमुळे शुद्ध आणि उत्पादक बियाण्यांची निर्मिती होते. आग्या मोहळ, भारतीय सातेळी मधमाशा, गार्डन बी आणि युरोपीयन मधमाशा अशा चार प्रकारच्या मधमाशा भारतात आढळतात. आग्या मोहळात २० ते २५ हजार तर अन्य तीन प्रकारच्या मोहळात १० ते १५ हजार माशा असतात. त्यापासून पोळ्यात मधाशिवाय पराग, राजअन्न, विष आणि रोगन या पदार्थांची निर्मिती होते. त्यांचा औषधी निर्मितीसाठी उपयोग होतो.